

Sygn. akt II CSK 277/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa "H." Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B.
przeciwko Gminie K.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 31 października 2017 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 28 września 2016 r., sygn. akt I ACa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pozwana Gmina K. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 28 września 2016 r., którym zmieniony został wyrok Sądu Okręgowego w K. z dnia 2 grudnia 2015 r. oddalający powództwo. Sąd drugiej instancji uwzględnił apelację powódki H. sp. z o.o. w B. i zasadził na jej rzecz od pozwanej kwotę 257.827,90 zł, jako podstawę odpowiedzialności pozwanej wskazując art. 647¹ § 5 k.c. Ustalił, że w dniu 10 lutego 2009 r. Powiat B. i Gmina K. zawarły umowę w przedmiocie udzielenia dotacji celowej Gminie na realizację inwestycji pn. „Budowa hali widowiskowo-sportowej w K.”. W wyniku udzielenia zamówienia publicznego, po przeprowadzeniu przetargu nieograniczonego, pozwana Gmina zawarła z [...] W. S.A. w W. jako generalnym wykonawcą umowę dotyczącą powyższego zadania, a ten z kolei, za zgodą inwestora, zawarł umowę podwykonawczą z powódką, której powierzył wykonanie większości robót instalacyjnych. W umowie przewidziane było m.in. prawo odstąpienia przez zamawiającego od umowy w wypadku, kiedy inwestor wstrzyma finansowanie inwestycji. Pismem z dnia 1 grudnia 2012 r. generalny wykonawca złożył powódce oświadczenie, że odstępuje od umowy z nią z przyczyn od siebie niezależnych, tj. z powodu wstrzymania finansowania inwestycji przez inwestora, co spowodowało, że w dniu 30 listopada 2012 r. złożył inwestorowi oświadczenie o odstąpieniu ze skutkiem *ex nunc* od zawartych z nim umów z przyczyn, za które inwestor ponosi wyłączną odpowiedzialność.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, kluczowe dla rozstrzygnięcia sprawy okazało się ustalenie, z jakim skutkiem nastąpiło odstąpienie od umowy między powódką a generalnym wykonawcą. Sąd ten ocenił, że postanowienia umowy z dnia 26 kwietnia 2016 r., określające obowiązki stron umowy w razie odstąpienia od niej i ich wykładnia uwzględniająca zgodny zamiar stron oraz cel zastrzeżonego prawa odstąpienia od umowy, przemawia za przyjęciem skutku *ex nunc* tej czynności.

W skardze kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 395 § 2 k.c. w zw. z § 12 ust. 1 i 4 umowy z dnia 16 kwietnia 2012 r.,

art. 647¹ § 5 k.c., art. 379 § 2 k.c. oraz wniośł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Odpowiedź powódki na skargę kasacyjną została zwrócona.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. i nie obejmuje merytorycznego rozpatrywania skargi kasacyjnej. W razie stwierdzenia, że występuje co najmniej jedna z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Skarżący uzasadnił potrzebę rozpatrzenia jego skargi wystąpieniem przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. W jego ocenie istotne zagadnienie prawne dotyczy zasad oceny oświadczeń woli stron w zakresie, w jakim odnosiły się one do kwestii odstąpienia od umowy (art. 395 § 2 k.c.), a także kwalifikacji skutków tego odstąpienia w związku z rozbieżnością poglądów co do niepodzielności lub podzielności świadczenia z umowy o roboty budowlane.

Przez istotne zagadnienie prawne rozumie się problem powstały na tle konkretnego przepisu prawa, mający charakter nowy, nierozstrzygnięty w dotychczasowym orzecznictwie i rzeczywisty w tym znaczeniu, że jego rozstrzygnięcie stwarza realne i poważne trudności, a którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2013 r., IV CSK 53/2013, nie publ.). Problemy, które

wskazuje skarżący były już wielokrotnie rozważane w orzecznictwie i doprowadziły do ukształtowania się poglądu, że o charakterze świadczenia wykonawcy w umowie przewidzianej w art. 647 k.c. przesądza jego przedmiot. Niektóre roboty budowlane mogą mieć charakter niepodzielny, uniemożliwiający powrót do stanu przed zawarciem umowy, inne zaś są podzielne, poza tym niepodzielność całości inwestycji nie oznacza, że niepodzielne są również powierzane podwykonawcom segmenty prac specjalistycznych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2005 r., V CK 350/05, nie publ.; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 24 marca 2017 r., I ACa 1607/16, nie publ.). Pogląd wyrażony przez Sąd Apelacyjny w okolicznościach konkretnej umowy wpisuje się w ten kierunek wykładni. Również zagadnienie konsekwencji odstąpienia od umowy, w szczególności skutku wstecznego albo przyszłościowego tej czynności, zostało wyjaśnione w ramach sądowej wykładni art. 395 § 2 k.c., jako dopuszczalny przedmiot umownych uzgodnień między stronami (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2011 r., I CSK 696/10, OSP 2012/7-8/78 i cytowane w nim orzecznictwo). W konsekwencji nie zachodzą wskazane przez skarżącą podstawy do przyjęcia niniejszej skargi kasacyjnej do rozpoznania. Okoliczności sprawy nie wskazują również na wystąpienie przesłanek przedsądu branych pod uwagę z urzędu.

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do merytorycznego rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

aw

jw